

Förskolan Lyckans

plan mot diskriminering och kränkande behandling.

2010-2011

Inledning

Planen mot diskriminering och kränkande behandling handlar om att främja barns lika rättigheter och möjligheter i förskolan, att skapa en förskola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En trygg miljö i förskolan är en förutsättning för att barn ska kunna utvecklas. Från och med 1 januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i två regelverk, diskrimineringslagen och 14 a kap. i skollagen. Lagarna förbjuder diskriminering och kränkande behandling, och ställer krav på att verksamheten bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns lika värde och möjligheter samt för att förebygga trakasserier och kränkande behandling. På förskolan skall vi arbeta för alla barns lika värde och rättigheter oavsett

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

”1. Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.”

”2. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.”

Utdrag ur FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 2

”En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan skall hålla levande i arbetet med barnen.”

”Förskolan skall uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten skall präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling.”

Utdrag ur Lpfö98

Definition av diskriminering

Diskriminering är när ett barn blir särbehandlat eller sämre behandlat än andra barn på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Med *direkt diskriminering* menas att ett barn behandlas sämre än andra barn. Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas *indirekt diskriminering*.

Definition av trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att barnets värdighet kränks.

Exempel på detta kan vara;

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, fotografier)

Trakasserier

är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Kränkande behandling

är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Både vuxna och barn kan göra sig skyldiga till trakasserier eller kränkande behandling. Man behöver inte haft någon elak avsikt för att göra sig skyldig till diskriminering eller trakasserier. Det är effekten som avgör.

Vision

På vår förskola skall varje barn känna trygghet, få utveckla sin egen identitet och känna sig respekterad. Barnet ska utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar och behov i nära samarbete med hemmet. Alla som vistas på förskolan ska visa respekt, omtanke och empati gentemot varandra.

Till dig som förälder

Om du misstänker att ditt eller något annat barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska du alltid vända dig till personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn diskrimineras, trakasserar eller kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

Kartläggning :

- ◆ Vi har regelbundna samtal med barnen om hur vi är mot varandra och för att få reda på hur barnen upplever att vara på förskolan.
- ◆ Vi har regelbundna föräldrasamtal.
- ◆ Vi ser över lokalernas utrustning och möblemang.
- ◆ Vi pratar inte över huvudet på barnen.
- ◆ Om barnen använder ful el olämpliga ord till varandra pratar vi om att det inte är lämpligt och att det känns kränkande för kamraterna.
- ◆ Om något allvarigare hänt mellan barn- barn eller barn-personal talar vi om det för föräldrarna samma dag.
- ◆ Vid avdelningsplaneringen varje vecka går personalen igenom vad som hänt under veckan och om det är några eventuella problem och vad som ska göras åt dessa.

Nulägesanalys:

- ◆ Om något inträffar t.ex. att barnen retar varandra så tar vi tag i det genast bl.a. genom att berätta sagor om liknande händelser.
- ◆ Vi möblerar om efter barngruppens behov.
- ◆ Utklädningskläder finns för både traditionellt kvinnliga och manliga roller att tillgå för både flickor och pojkar.
- ◆ Vi har dåligt med böcker som speglar människor med olika etniskt ursprung, fysisk förmåga eller människor som lever i olika familjesammansättningar.
- ◆ Vi har inga etiska dockor
- ◆ Avdelningen Norrgår'n är ej handikappanpassad(dock avd Sörgår'n)
- ◆ Avdelningen har samarbete med specialpedagog som vi kan få råd och tips av.

Mål:

- ◆ Alla barn och vuxna ska känna sig välkomna och trygga på förskolan.
- ◆ Ingen varken vuxna eller barn skall bli utsatt för kränkande behandling
- ◆ Barn och vuxna skall respektera varandra
- ◆ Vi accepterar olikheter och ser det som en tillgång.
- ◆ Vi accepterar inte några former av diskriminering eller kränkande behandling. Det är all personals skyldighet att vara mycket tydlig i markeringar när det gäller kränkande eller diskriminerande ord eller handlingar. Vi skall reagera direkt och tydligt. När föräldrar eller andra vuxna finns i förskolan gäller planen mot diskriminering och kränkande behandling även för dem.
- ◆ Alla barn ska få sina behov respekterade och tillgodosedda.

Åtgärder:

- ◆ All personal ska vara väl insatt i läroplanen för förskolan.
- ◆ Vuxna skall ha ett gemensamt förhållningssätt. Detta innebär att vi vuxna skall aktivt diskutera vårt förhållningssätt med hjälp av ledningen.
- ◆ Vi har utvecklingssamtal med föräldrarna där pedagogerna ansvarar för sina ansvarsbarn.
- ◆ Låna böcker som handlar om människor med olika etisk bakgrund, handikapp el olika familjesituationer. Detta ansvarar bokansvarig för.
- ◆ Information om planen ska ske vid t.ex. inskolningar, föräldramöten, utvecklingssamtal, nyanställningar och vid introduktion av vikarier.
- ◆ Observera barngruppen och motverka mobbning och kränkningar.
- ◆ Vi ska ge barnen möjlighet att påverka den dagliga verksamheten genom dagliga samtal. Detta ansvarar all personal för.
- ◆ Köper in dockor med olika etisk bakgrund, detta ansvarar Diana för när vi gör beställningar.
- ◆ Vi ska arbeta aktivt med barnen hur vi är gentemot varandra och att lära sig acceptera varandras olikheter genom:
 - Sagor
 - Rollekar
 - Drama
 - Musik

Rutiner för akuta situationer:

A. När personalen ser:

1. Avbryt situationen
2. Eventuella samtal med barnen/vuxna
3. Samtal med all pedagogisk personal på avdelningen.
4. Observation av den sociala situationen på förskolan.
5. Samtal med vårdnadshavare för att få reda på om barnet berättat något hemma.
6. Åtgärd. Vad/Hur gör vi? Se ”*Fortsatta åtgärder*”
7. Samtal med vårdnadshavare(Så här arbetar vi nu)

B. När förälder berättar eller när barnet själv säger till eller visar:

1. Observation av barnets sociala situation på förskolan.
2. Samtal med vårdnadshavare, barnet och ev. andra inblandade barn/vuxna.
3. Samtal/förankra hos all berörd pedagogisk personal och även specialpedagog och rektor.
4. Åtgärd. Vad /Hur gör vi? Se ”*Fortsatta åtgärder*”
5. Samtal med vårdnadshavare (Så här arbetar vi nu.)

C. När vuxen kränker barn:

1. Avbryt situationen.
2. Ta upp enskilt med den vuxna vad du reagerat på.
3. Informera omgående rektor.
4. Rektor tar omgående kontakt med vuxen för att komma åt problemet och tillsammans med denne komma överens om hur man ska gå vidare.

D. När vuxen kränker vuxen:

1. Avbryt situationen.
2. Samtal med de inblandade.
3. Vid behov kontakta rektor.

Fortsatta åtgärder för situationer under A och B:

1. Utse en ansvarig pedagogisk personal. Viktigt att dokumentera åtgärder som görs.
2. Arbeta enskilt med det berörda barnet. Tillexempel att stärka och lyfta fram det berörda barnets sociala plats i gruppen.
3. Arbeta med hela barngruppen. Tillexempel genom tema arbeten, läsa böcker, se film som handlar om vänskap.
4. Uppföljning i arbetslaget. Varje vecka på avdelningsmötet.
5. Uppföljning med förälder inom tre veckor. Är problemet löst är åtgärden klar.
6. Förankra hos specialpedagog och rektor i samråd med vårdnadshavare och personal.
7. Arbetslaget utvärderar. Vad fungerade, vad fungerade inte? Vad ska vi tänka på om det upprepar sig?
8. Utvärdering tillsammans med vårdnadshavare.

Fortsatta åtgärder för situationer under C och D:

1. Rektor följer upp genom samtal med berörd vuxen utifrån överenskommen tidsperiod. Viktigt att dokumentera åtgärder som görs.
2. Rektor har särskilt ansvar för att följa upp och utvärdera samspelet på aktuell avd/förskola under ett år framåt.

Utvärdering:

Likabehandlingsplanen skall utvärderas en gång per år av personalen på avdelningen.

AVD :SÖRGÅRDEN

Inledning

Planen mot diskriminering och kränkande behandling handlar om att främja barns lika rättigheter och möjligheter i förskolan, att skapa en förskola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En trygg miljö i förskolan är en förutsättning för att barn ska kunna utvecklas. Från och med 1 januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i två regelverk, diskrimineringslagen och 14 a kap. i skollagen. Lagarna förbjuder diskriminering och kränkande behandling, och ställer krav på att verksamheten bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns lika värde och möjligheter samt för att förebygga trakasserier och kränkande behandling. På förskolan skall vi arbeta för alla barns lika värde och rättigheter oavsett

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

”1. Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.”

”2. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.”

Utdrag ur FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 2

”En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan skall hålla levande i arbetet med barnen.”

”Förskolan skall uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten skall präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling.”

Utdrag ur Lpfö98

Definition av diskriminering

Diskriminering är när ett barn blir särbehandlat eller sämre behandlat än andra barn på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Med *direkt diskriminering* menas att ett barn behandlas sämre än andra barn. Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas *indirekt diskriminering*.

Definition av trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att barnets värdighet kränks.

Exempel på detta kan vara;

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, fotografier)

Trakasserier

är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Kränkande behandling

är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Både vuxna och barn kan göra sig skyldiga till trakasserier eller kränkande behandling. Man behöver inte haft någon elak avsikt för att göra sig skyldig till diskriminering eller trakasserier. Det är effekten som avgör.

Vision

På vår förskola skall varje barn känna trygghet, få utveckla sin egen identitet och känna sig respekterad. Barnet ska utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar och behov i nära samarbete med hemmet. Alla som vistas på förskolan ska visa respekt, omtanke och empati gentemot varandra.

Till dig som förälder

Om du misstänker att ditt eller något annat barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska du alltid vända dig till personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn diskrimineras, trakasserar eller kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling (Sörgår'n) 2010

Kartläggning & nulägesanalys

Stora rummet

- ◆ Rörigt i dockvrån - servisen kastas runt, de river ut saker som de sedan ej leker ngt med. Bottenplattan till docksängen används ofta till en bilbana. ☺ Det som dock fungerar bra i dockvrån är leken med dockorna, de kör runt på dem i vagnarna och klär av och på dem m.m.
- ◆ Övrigt leker de mycket med bilar i rummet, bygger kojor och "starwarsskepp".

Gula rummet

- ◆ Här sitter de mycket och pärlar, läser/tittar i böcker. Pusslar och spelar spel.

Målarrummet

- ◆ Mycket "slöseri" med papper, stor produktion. Barnen sitter här inne mycket och ritlar, klipper och "pysslar". Bygger mecano.

Samlingsrummet & lilla rummet

- ◆ I samlingsrummet leker barnen mycket på "pölen". De gör kullerbyttor, "brottas" m.m. Det leks här även med bilar.
- ◆ I lilla rummet har vi en liten klätterrutschkana, kuddar och filter, det fungerar väldigt bra!

Lokalernas utrustning

- ◆ Vi erbjuder en varierad lekmiljö såsom bilar, lego, dockor, spel m.m.
- ◆ Varierande utklädningskläder såsom rosa tyllkjolar, brandmanskläder, superman slängkappor, förkläden m.m.
- ◆ Dockor i olika hudfärger och kön. Vi har även en handikappad docka. (utan arm)
- ◆ Böcker med olika innehåll, detta varierar dock över tid.
- ◆ För att kunna stimulera barnen på ett bättre/bra sätt har vi dock ej de ekonomiska resurser som vi skulle vilja ha. Men vi gör så gott vi kan av de brödsulor vi har! ☺

Rutiner & regler

- ◆ Lite otydliga regler och rutiner för vikarier.

Språkbruk

- ◆ Vi arbetar medvetet med språkbruket. Barn mot barn, vuxna mot barn samt vuxna mot vuxna. Vi accepterar ej svordomar eller att någon säger något nedlåtande till någon annan.

Kroppsspråk

- ◆ Vi accepterar ej nedlåtande grimaser.
- ◆ Vi accepterar ej slag eller knuffar.
- ◆ Vi accepterar ej utfrysning. (Att ett barn inte har någon att leka med, inte får vara med.)

Barngrupp

- ◆ Under våren har vi observerat utanförskap.
- ◆ Vi har även observerat att ett barn känner sig otryggt.

Barns inflytande

- ◆ Dagliga och kontinuerliga samtal med barnen. Där man till exempel får reda på vad barnet intresserar sig för och då har möjlighet att fånga upp det. Ett annat exempel är att vi som pedagoger får reda på om barnet känner sig utanför m.m.
- ◆ Barnen får stora möjligheter att inom den pedagogiska verksamheten välja aktivitet.

Föräldrakontakt

- ◆ Vi har föräldramöte 1 gång/år.
- ◆ Utvecklingssamtal 1 gång/år.
- ◆ Föräldrasamtal 1 gång/år.
- ◆ Tamburkontakt både vid lämning och hämtning.
- ◆ Informationsblad skickas ut till föräldrarna. Ca. varannan månad.
- ◆ Vid behov tar vi kontakt och pratar med föräldrarna.
- ◆ Två gånger per år har vi tillsammans med rektor och föräldrarepresentanter från alla förskolor ett inflytanderåd.

Arbetsklimat

- ◆ Vi har pågående öppna dialoger.
- ◆ Accepterar ingen utfrysning.
- ◆ Accepterar inga grimaser bakom ryggen o.dyl.

Mål

- ◆ Vi accepterar inte några former av diskriminering eller kränkande behandling. Det är all personals skyldighet att vara mycket tydlig i markeringar när det gäller kränkande eller diskriminerande ord och handlingar. Vi skall reagera direkt och tydligt. När föräldrar eller andra vuxna finns i förskolan gäller planen mot diskriminering och kränkande behandling även för dem.
- ◆ Alla barn ska känna sig välkomna och trygga på förskolan.
- ◆ Förbättra lekmiljön.
- ◆ Bra arbetsklimat.
- ◆ Att vi pedagoger skall observera mera samt att dokumentera.
- ◆ Tydligare regler och rutiner.

Åtgärder

Förbättring av lekmiljön

Ommöblering – stora rummet

- ◆ I stora rummet flyttar vi ut dockvrån till gula rummet.
- ◆ Skärmar av hyllan.
- ◆ Gör bygg och bilhörnor.
- ◆ Vi pedagoger skall vara mer närvarande i det här rummet.
- ◆ För de ovanstående punkterna ansvarar all personal för att det skall vara genomfört senast augusti.

Ommöblering - gula rummet

- ◆ Flyttar in dockvrån.
- ◆ För det ansvarar all personal för att det ska vara genomfört senast augusti.

Ommöblering - samlingsrummet

- ◆ I samlingsrummet ska vi måla på väggarna så att rummet blir mer välkomnande.
- ◆ Detta ansvarar Anna-Lill för och det ska vara klart senast augusti.

Rutiner & regler

- ◆ Revidering av de rutiner som vi har uppsatta för bl.a. vikarier. Detta ansvarar Anki för och det ska vara klart senast augusti.

Alla barn ska känna sig välkomna och trygga på förskolan

- ◆ Bra kontakt med föräldrar.
- ◆ Viktigt att vi pedagoger observerar fortlöpande och är närvarande.
- ◆ Det är även väldigt viktigt att vi inte accepterar någon form av diskriminering eller kränkande behandling.
- ◆ All personal ansvarar för detta och det pågår fortlöpande.

Bra arbetsklimat

- ◆ Öppna dialoger.
- ◆ Alla pedagoger är väl insatta i Lpfö98.
- ◆ Alla pedagoger är väl insatta i planen mot diskriminering och kränkande behandling.
- ◆ Alla är lyhörda inför barn, föräldrar och personal.

Övrigt - barngruppen (detta ska egentligen stå i nästa "plan" under utvärdering.)

- ◆ Under våren har vi uppmärksammat att barn känt sig utanför, barn har känt/känner sig otryggt samt att barn varit ledsen p.g.a. andra barns beteende.
- ◆ Vi har lagt stort fokus på detta, diskuterat hur vi ska gå tillväga inom arbetsgruppen och tillsammans med specialpedagog. Vi har bl.a. observerat, uppmuntrat och varit tydliga

med barnen och utifrån dessa åtgärder har vi lyckats få dessa barn att känna sig trygga och glada för att komma till förskolan. (Vi arbetar dock hela tiden kontinuerligt med detta.)

Övrigt - information om "planen"

- ◆ Information om att denna "plan" finns sker på inflytanderåd.
- ◆ På föräldramöte i höst.
- ◆ Samt vid inskolning.

Rutiner för akuta situationer

Hur går vi tillväga när kränkande behandling m.m uppstår? När personalen ser eller när föräldrar eller barnet självt berättar, visar eller säger till. Barn mot barn, Vuxna mot barn samt vuxna mot vuxna.

Exempel på detta kan vara:

A. När personalen ser:

1. Avbryta situationen
2. Eventuella samtal med barnen/vuxna
3. Samtal med all pedagogisk personal på avdelningen
4. Observation av den sociala situationen på förskolan
5. Samtal med vårdnadshavare för att få reda på om barnet berättat något hemma
6. Åtgärd. Vad/hur gör vi? Se "*Fortsatta åtgärder*"
7. Samtal med vårdnadshavare (Så här arbetar vi nu.)

B. När föräldrar berättar eller när barnet själv säger till eller visar:

1. Observation av barnets sociala situation på förskolan
2. Samtal med vårdnadshavare, barnet och ev. andra inblandade barn/vuxen
3. Samtal/förankra hos all berörd pedagogisk personal och vid behov även specialpedagog och rektor
4. Åtgärd. Vad/Hur gör vi? Se "*Fortsatta åtgärder*"
5. Samtal med vårdnadshavare (Så här arbetar vi nu.)

C. När vuxen kränker barn:

1. Avbryt situationen
2. Ta upp enskilt med den vuxna vad du reagerat på
3. Informera omgående rektor

4. Rektor tar omgående kontakt med vuxen för att komma åt problemet och tillsammans med denne komma överens om hur man ska gå vidare.

D. När vuxen kränker vuxen:

1. Avbryt situationen
2. Samtal med de inblandade
3. Vid behov kontakta rektor

Fortsatta åtgärder för situationer under A och B

1. Utse en ansvarig pedagogisk personal. Viktigt att dokumentera åtgärder som görs.
2. Arbeta enskilt med det berörda barnet. Till exempel att stärka och lyfta fram det berörda barnets sociala plats i gruppen.
3. Arbeta med hela barngruppen. Till exempel genom tema arbeten, läsa böcker, se film som handlar om vänskap.
4. Uppföljning i arbetslaget. Varje vecka på avdelningsmöte.
5. Uppföljning med förälder inom tre veckor. Är problemet löst är åtgärden klar.
6. Förankra hos specialpedagog och rektor i samråd med vårdnadshavare och personal.
7. Arbetslaget utvärderar. Vad fungerade vad fungerade inte? Vad ska vi tänka på om det upprepar sig?
8. Utvärdering tillsammans med vårdnadshavare.

Fortsatta åtgärder för situationer under C och D

1. Rektor följer upp genom samtal med berörd vuxen utifrån överenskommen tidsperiod. Viktigt att dokumentera åtgärder som görs.
2. Rektor har särskilt ansvar för att följa upp och att utvärdera samspelet på aktuell avdelning/förskola under ett år framåt.

Utvärdering – ny plan varje år

Detta ansvarar hela arbetslaget för och det sker i augusti.

I den efterföljande planen ska här stå hur åtgärderna genomförts och hur resultatet blev.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling ska uppdateras varje år. En ny kartläggning & nulägesanalys, mål och åtgärder. Även detta sker i augusti och hela arbetslaget är ansvariga.